

**BANSKOBYSŤRICKÝ
SAMOSPRÁVNÝ KRAJ**

**DOMOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB
HRABINY**

VP č. 57-V

**Smernica o ochrane a dodržiavaní základných ľudských práv a
slobôd klientov v DSS Hrabiny Nová Baňa**

	Vypracoval	Posúdil	Schválil	Schválil
Meno				
Funkcia				
Dátum				
Podpis				

OBSAH	Strana
1. ÚČEL	3
2. POJMY A POUŽITÉ SKRATKY	3
Pojmy:.....	3
Použité skratky:.....	3
3. POSTUP	3
Všeobecné ustanovenia	3
Zásady poskytovania sociálnej starostlivosti	4
Poučenie zamestnancov DSS Hrabiny Nová Baňa	4
Práva klientov DSS Hrabiny Nová Baňa	5
Ochrana práv prijímateľa sociálnej služby	10
Poučenie prijímateľa o jeho právach a slobodách	11
Dohľad nad ochranou ľudských práv a slobôd	11
Kontrolné opatrenia.....	12
Záverečné ustanovenia.....	13
4. ODKAZY A POZNÁMKY	13
Súvisiace normy a predpisy	13
Interné dokumenty	13
Poznámky	13
5. ROZDEĽOVNÍK	13
6. PRÍLOHY	14

1. ÚČEL

Smernica o ochrane a dodržiavaní základných ľudských práv a slobôd klientov Domova sociálnych služieb Hrabiny Nová Baňa je vydaná v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, Všeobecnou deklaráciou ľudských práv, Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Európskou sociálnou chartou, § 6 odsek 2a zákona č. 448/2008 o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č.455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o sociálnych službách) a v súlade s kritériom 1.1. podmienok kvality poskytovanej sociálnej služby stanovené zákonom o sociálnych službách.

Poskytovateľ sociálnej služby podriaďuje svoju činnosť etickým princípom a všeobecným princípom sociálnej služby. Rešpektuje právo prijímateľa na dôstojnosť, sebaurčenie, súkromie a bezpečie. Ľudské práva a slobody prijímateľov sú vystavené na vývesnej tabuli zariadenia a v stredisku DD a DSS.

Ľudské práva a slobody prijímateľov sú vystavené na Zozname základných ľudských práv a slobôd klientov DSS Hrabiny Nová Baňa, ktorý je vystavený vo vstupnej hale nášho zariadenia.

2. POJMY A POUŽITÉ SKRATKY

Pojmy:

Použité skratky:

DD a DSS – domov dôchodcov a domov sociálnych služieb

VV – vedúca výchovy

3. POSTUP

Článok I.

Všeobecné ustanovenia

1. Princípy právneho štátu, demokracia a ľudské práva sú uznávanými a základnými piliermi Európskej únie. Formálna rovnosť pred zákonom a prostredníctvom zákona je jedným z najdôležitejších predpokladov fungovania právneho štátu a demokracie.
2. Ľudské práva sú oprávnenia priznané jednotlivcovi, ktoré mu umožňujú plne využívať svoje schopnosti, inteligenciu, talent a znalosti na uspokojenie duchovných a iných túžob a cieľov. Sú také podstatné pre dôstojnosť a autenticnosť ľudskej bytosti, že ich musí rešpektovať každá politická moc. Ľudské práva sú priznané každej ľudskej bytosti. Základné ľudské práva patria všetkým ľuďom, bez rozdielu.

3. Cieľom je presadzovať, chrániť a zabezpečovať plné a rovnaké využívanie všetkých ľudských práv a základných slobôd všetkými osobami so zdravotným znevýhodnením a podporovať úctu k ich prirodzenej dôstojnosti.
4. **Hlavným cieľom tejto smernice je zabezpečiť realizáciu práva občana na poskytovanie sociálnej služby so zohľadnením ľudsko – právneho a nediskriminačného prístupu s dôrazom na rešpektovanie ľudskej dôstojnosti.**
5. Oblasť podmienok kvality poskytovanej sociálnej služby: Základné ľudské práva a slobody.

Článok II.

Zásady poskytovania sociálnej starostlivosti

1. Domov sociálnych služieb Hrabiny Nová Baňa dodržiava zásady rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní sociálnej služby - **všetci klienti zariadenia majú rovnaké práva a povinnosti bez ohľadu na vek, pohlavie, národnosť, rasu, náboženské vyznanie, sexuálnu orientáciu, sociálny pôvod v súlade so základnými ľudskými právami a slobodami, prirodzenou ľudskou dôstojnosťou, s princípmi nediskriminácie z dôvodu pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, či iného zmýšľania národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, majetku, rodu alebo iného postavenia.**
2. Klienti DSS Hrabiny Nová Baňa majú právo na poskytnutie sociálnej služby podľa stupňa odkázanosti na sociálnu službu.
3. DSS akceptuje slobodnú vôľu prijímateľa – prijímateľ si zvolí druh, rozsah a spôsob poskytovaných služieb a nesie osobnú zodpovednosť za svoje rozhodnutie.

Článok III.

Poučenie zamestnancov DSS Hrabiny Nová Baňa

1. Vedúci zamestnanec oboznámi svojich podriadených s ľudskými právami a slobodami klientov DSS Hrabiny Nová Baňa.
2. Vedúci zamestnanec oboznámi každého novoprijatého zamestnanca, aby pri vykonávaní svojej práce dbal na to, aby práva a slobody klientov DSS boli dodržiavané a aby ich dodržiavaniu venoval náležitú pozornosť.
3. Súhlas s oboznámením sa so základnými právami a slobodami klientov DSS, ako aj ich porozumenie každý zamestnanec potvrdí svojim podpisom. Každý zamestnanec bude rešpektovať tieto práva a slobody prijímateľa sociálnych služieb DSS.

Článok IV.

Práva klientov DSS Hrabiny Nová Baňa

Práva prijímateľa sociálnej služby, klienta DSS Hrabiny Nová Baňa:

Domov sociálnych služieb Hrabiny Nová Baňa rešpektuje zásady rovnakého zaobchádzania a práva prijímateľov sociálnej služby na:

1. Zachovanie ľudskej dôstojnosti

Základné predpoklady a pravidlá pre naplnenie tohto práva :

- oslovovať klienta podľa jeho želania, v žiadnom prípade nie podľa jeho zdravotného stavu, je neprípustné používať termíny ako „ležiak“ a pod.,
- komunikovať s klientmi zariadenia slušne, s rešpektom,
- vytvárať v rámci svojej práce podmienky preto, aby klienti DSS mohli realizovať v zariadení zmysluplné činnosti a žiť dôstojne,
- pristupovať ku klientom zariadenia pozitívne, snažiť sa o to, aby život klientov v DSS bol čo najprirodzenejší, program jeho voľnočasových aktivít prispôbovať želaniam prijímateľa sociálnej služby,
- v rámci pozitívnej socializácie a prehľadu zo života klientov v našom zariadení uverejňovať fotodokumentáciu po súhlase s klientom zariadenia z rôznych spoločenských, kultúrnych akcií, terapeutickej, záujmovej činnosti klientov apod. na webovej stránke zariadenia, v regionálnej tlači či v priestoroch zariadenia na to vyhradených,
- imobilnému klientovi vopred vysvetliť postup a dôvod, pre ktorý je s nim potrebná manipulácia,
- poskytovať klientovi pomoc pri osobnej hygiene diskrétno so zreteľom na dodržiavanie osobnej intimity,
- dodržiavať etický kódex zamestnanca DSS,
- podporovať ďalšie vzdelávanie zamestnancov a zvyšovať ich odbornú spôsobilosť, zabezpečovať pre zamestnancov supervíziu podľa Programu supervízie zariadenia,
- rešpektovať osobnú česť, dobrú povesť a meno DSS.

2. Rovnosť, nediskrimináciu a bezpečie

Zamestnanec DSS Hrabiny Nová Baňa rešpektuje jedinečnosť každého prijímateľa sociálnej služby, klienta v zariadení bez ohľadu na jeho pôvod, etnickú príslušnosť, rasu či

farbu pleti, materinský jazyk, vek, pohlavie, rodinný stav, zdravotný stav, sexuálnu orientáciu, ekonomickú situáciu, náboženské a politické presvedčenie a bez ohľadu na to, ako sa podieľa na živote celej spoločnosti. Riadi sa pri tom sa Ústavou Slovenskej republiky, Listinou základných práv a slobôd, Chartou základných práv a slobôd a ďalšími zákonmi tohto štátu, ktoré sa od týchto dokumentov odvíjajú.

Základné predpoklady pre naplnenie tohto práva :

- nediskriminovať klientov z dôvodu rasy, farby pleti, pohlavia, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia,
- možnosť domáhať sa na súde svojich práv, ak sa klient domnieva, že boli dotknuté, alebo že neboli dodržané zásady rovnakého zaobchádzania,
- nestrannosť, objektívnosť, nezaujatosť pri posudzovaní rôznych situácií, ktoré prináša prax,
- ochrana pred akýmkoľvek formami zneužívania, diskriminácie a pod.
- zvyšovať povedomia klientov zariadenia o rovnosti príležitostí znevýhodnených skupín občanov so zdravotným znevýhodnením prostredníctvom besied a komún,
- vykonávať supervíziu pre zabránenie vytvárania predsudkov, diskriminačného správania, pre videnie problému „zvonka“.

3. Právo na život

Právo na život sa v SR zaručuje v Ústave Slovenskej republiky. Každý má právo na život a ľudský život je hodný ochrany už pred narodením. Nikto nesmie byť pozbavený života.

4. Právo na pohyb

Klient DSS Hrabiny Nová Baňa sa môže slobodne pohybovať v zariadení, má prístup do všetkých miestností, ktoré nie sú označené zákazom vstupu tu nezamestnaným osobám (napr. kuchyňa, kotolňa, a pod.)

Základné predpoklady pre naplnenie tohto práva :

- klienti DSS, u ktorých predstavuje samostatný pohyb po okolí neprimerané riziko, majú právo na doprovod (po dohode s klientom zariadenia je možné v rámci individuálneho plánovania, individuálnych plánov vykonávať nácvik pre samostatný pohyb),

- nemožnosť absolútnej slobody pohybu mimo zariadenia je viazaná výlučne na neschopnosť orientácie v prostredí a slúži ako prevencia poškodenia a ohrozenia života a zdravia klienta zariadenia.

5. Sloboda prejavu a výberu

Klient DSS má právo vyjadrovať svoje názory slovom alebo písmom. Podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám upravuje zákon o slobodnom prístupe k informáciám. V súlade s § 6 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov má fyzická osoba právo na zabezpečenie dostupnosti informácií v jej zrozumiteľnej forme o druhu, mieste, cieľoch a spôsobe poskytovania sociálnej služby, o úhrade za sociálnu službu a o cieľovej skupine, ktorej je poskytovaná.

Základné predpoklady pre naplnenie tohto práva:

- podieľať sa na určovaní životných podmienok v DSS, na úprave domáceho poriadku, na riešení vecí súvisiacich s podmienkami a kvalitou poskytovania sociálnej služby, na výbere aktivít vykonávaných vo voľnom čase a pod. prostredníctvom komunit zariadenia,
- možnosť slobodne prejsť svoj názor, spokojnosť aj nespokojnosť na všetkých úrovniach riadenia prostredníctvom viacerých komunikačných kanálov – pravidelné rozhovory s kľúčovým pracovníkom, pravidelné komunitné stretnutia alebo 1x ročne prostredníctvom Dotazníka spokojnosti,
- klient DSS má právo slobodného rozhodnutia účasti na aktivitách a má možnosť výberu z ich ponuky, voľnočasové aktivity vychádzajú z potrieb a záujmov klientov DSS,
- klient DSS má právo na zamykanie osobných vecí, výberu oblečenia a pod.
- klient DSS má právo sa prostredníctvom zvoleného zástupcu v stravovacej komisii vyjadrovať ku kvalite aj množstvu podávanej stravy, ovplyvňovať skladbu jedálneho lístka, aktívne participovať na zastavovaní jedálneho lístka.

6. Sloboda vierovyznania

Prijatie klienta DSS do zariadenia nie je podmienené náboženským vierovyznaním.

Základné predpoklady pre naplnenie tohto práva :

- klient DSS má právo zúčastňovať sa bohoslužieb priamo v zariadení,

-
- klient DSS má právo zúčastňovať sa bohoslužieb mimo zariadenia, pričom má k dispozícii doprovod z radu zamestnancov,
 - klient DSS má právo podľa svojho vlastného uváženia pristupovať k spovedi.

7. Právo na listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ, iných písomností, ochrana osobných údajov

Klient DSS má právo na listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ, iných písomností, a ochranu osobných údajov.

Základné predpoklady pre naplnenie tohto práva :

- sociálna pracovníčka odovzdáva klientovi DSS neotvorené obyčajné poštové zásielky,
- doporučené súkromné zásielky a balíky pre klientov DSS preberá sociálna pracovníčka prípadne súdom stanovený opatrovník a sociálna pracovníčka ich odovzdáva klientovi DSS,
- peňažné zásielky (poštové poukážky) vyplatí doručovateľka súdom stanovenému opatrovníkovi a sociálna pracovníčka ich vloží na osobný účet klienta DSS,
- osobné údaje spracúvať iba so súhlasom dotknutej osoby, resp. súdom stanoveného opatrovníka, bez súhlasu možno osobné údaje spracúvať len v zákonom vymedzených prípadoch,
- podobizne, obrazové snímky, obrazové a zvukové záznamy týkajúce sa klienta DSS alebo jeho prejavov osobnej povahy sa môžu vyhotoviť alebo použiť len s jeho písomným súhlasom, resp. s privolením súdom stanoveného opatrovníka,
- zamestnanci vykonávajúci prácu súvisiacu so sociálnymi službami sú povinní pri poskytovaní sociálnych služieb zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, ktoré sa dozvedeli v súvislosti s poskytovaním sociálnych služieb a v súvislosti s plnením úloh ustanovených zákonom o sociálnych službách.

8. Právo na ochranu súkromia a na vlastný priestor

Právo na súkromie je možné obmedziť len zákonom. Obmedziť právo na súkromie je možné v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas.

Základné predpoklady pre naplnenie tohto práva :

-
- základné vybavenie izieb si klient DSS môže doplniť vecami osobnej povahy (vlastné kreslo, obraz, stolík, lampu, fotografie a pod.),
 - klient DSS môže rozhodnúť, kto a kedy do jeho izby vstúpi a tak isto má možnosť vstup odmietnuť,
 - zamestnanec je povinný pred vstupom do vlastného priestoru klienta DSS zaklopať a oznámiť dôvod návštevy,
 - pri ubytovaní klientovi DSS klásť dôraz na rešpektovanie jeho individuálnej potreby,
 - má v zariadení právo na nenarušovanie svojho osobného priestoru, s výnimkou situácie, ktorá neznesie odklad a vstup je nevyhnutný na ochranu jeho života, zdravia alebo majetku, na ochranu práv a slobôd iných fyzických osôb alebo ochranu majetku zariadenia,
 - v DSS nie je možné používať prostriedky netelesného a telesného obmedzenia klientov DSS, výnimku tvoria len situácie, kedy je ohrozený život zdravie klienta DSS alebo iných fyzických osôb. Aj vtedy je možné použiť obmedzenie len na čas nevyhnutne potrebný na odstránenie priameho ohrozenia, pričom pred prostriedkami telesného obmedzenia sa uprednostňuje použitie netelesného obmedzenia (napr. verbálna komunikácia),
 - klient DSS rešpektuje zásady spolunažívania a svojím konaním nesmie obmedzovať či ohrozovať iných klientov DSS,
 - klient DSS v zariadení musí dodržiavať protipožiarne a bezpečnostné predpisy a v prípade ohrozenia sa nimi riadiť,
 - návštevy klientov DSS sa zdržiavajú v spoločenskej miestnosti,
 - zamestnanci DSS rešpektujú súkromie klientov DSS počas ich návštev,
 - zamestnanci DSS rešpektujú súkromie klientov DSS a ich intimitu pri vykonávaní hygieny a iných úkonoch podľa želania klientov DSS – napr. zástenou,
 - pre imobilných klientov DSS sa pri používaní toalety na izbách zabezpečuje dostatočné súkromie použitím zásteny.

9. Ochrana práv a právom chránených záujmov

Slovenská republika v právnej úprave potvrdzuje, že osoby so zdravotným znevýhodnením majú právo na uznanie svojej osoby ako subjektu práva.

Domov sociálnych služieb Hrabiny Nová Baňa umožní klientovi zariadenia prístup k pomoci, ktorú môže potrebovať pri uplatňovaní svojej právnej spôsobilosti.

Základné predpoklady pre naplnenie tohto práva :

- súčinnosť pri spisovaní návrhov na súd na začatie konania o pozbavení, obmedzení alebo vrátení spôsobilosti na právne úkony,
- poskytovať sociálne alebo iné poradenstvo v oblasti uplatňovania práv a právom chránených záujmov,
- sprevádzať fyzickú osobu pri vybavovaní úradných záležitostí a na úradné rokovania,
- pomáhať pri vybavovaní osobných dokladov, pri spisovaní a podávaní písomných podaní, vypisovaní tlačív, pri písomnej komunikácii v úradnom styku a vybavovaní iných vecí v záujme klientov DSS.

10. Právo na náhradu škody

Klient DSS Hrabiny Nová Baňa má právo na náhradu škody spôsobenej poskytovateľom sociálnych služieb pri poskytovaní sociálnej služby alebo v priamej súvislosti s ňou.

Základné predpoklady pre naplnenie tohto práva :

- definovať pravidlá, aký majetok môže mať klient v zariadení a za akých podmienok ho môže užívať,
- definovať, akým spôsobom je majetok chránený zo strany poskytovateľa sociálnych služieb,
- určiť spôsob postupovania v prípade, že dôjde k poškodeniu majetku klienta DSS,
- oboznámiť klienta DSS s týmito postupmi pri začatí poskytovania sociálnej služby,
- vytvárať podmienky pre zabezpečenie práva klienta DSS na bezpečie,
- poskytovať sociálne služby s prihliadnutím na individuálne potreby klienta DSS.

Článok V.

Ochrana práv prijímateľa sociálnej služby

Základné predpoklady pre naplnenie tohto práva :

- konať v súlade s etickým kódexom DSS Hrabiny Nová Baňa,

-
- vytvárať podmienky, aby klient DSS mohol robiť zmysluplné činnosti a žiť dôstojne,
 - pomáhať klientovi DSS správne sa vyjadrovať a správať sa, obliekať, obklopovať sa vecami a vykonávať činnosti, ktoré sú adekvátne ich veku,
 - oslovovať klientov menom, nie diagnózou. Je neprípustné používať termíny ako „ležiak“ apod.,
 - pristupovať ku klientom DSS Hrabiny pozitívne, s pochopením, že niektoré nežiadúce javy, či modely správania sú prirodzené vzhľadom na diagnózu klientov,
 - program voľnočasových aktivít prispôbovať želaniam klientov DSS,
 - dodržiavať mlčanlivosť o zdravotnom stave klienta DSS, či informáciách týkajúcich sa jeho osobného či rodinného života,
 - zamedziť stretu záujmov zariadenia so záujmami klienta DSS. V prípade, keď je klient DSS pozbavený spôsobilosti na právne úkony a súdom ustanoveným opatrovníkom sa stáva zariadenie v zastúpení štatutára je potrebné určiť klientovi DSS kolízneho opatrovníka, ktorý bude zastupovať jeho záujmy.

Článok VI

Poučenie prijímateľa o jeho právach a slobodách

1. Sociálna pracovníčka DSS informuje v zrozumiteľnej forme každého novoprijatého klienta DSS Hrabiny Nová Baňa o tom, aké má práva a slobody.
2. Zároveň má každý klient zariadenia možnosť kedykoľvek informovať sa o svojich právach a slobodách u sociálnej pracovníčky zariadenia.

Článok VII

Dohľad nad ochranou ľudských práv a slobôd

1. Sociálna pracovníčka určí troch klientov DSS Hrabiny Nová Baňa tzv. **Radu klientov DSS Hrabiny Nová Baňa** – ktorá bude pozostávať z klientov, ktorí vedia posúdiť vo vzťahu k svojmu zdravotnému znevýhodneniu vážnosť situácie pri prípadnom porušení ľudských práv a slobôd.

Táto Rada klientov DSS Hrabiny Nová Baňa bude mať na starosti v spolupráci so sociálnou pracovníčkou DSS zabezpečovanie dohľadu nad ochranou ľudských práva a slobôd.

2. Sociálna pracovníčka vypracuje Program stretnutí Rady klientov DSS Hrabiny Nová Baňa pre príslušný kalendárny rok.

3. Sociálna pracovníčka DSS vedie evidenciu o porušovaní ľudských práv a slobôd. Raz polročne informuje o zistenom stave vedúcu sociálno - zdravotného úseku a vedúcu úseku výchovy a práce s klientmi s poruchou autistického spektra prípadne riaditeľa zariadenia.
4. V prípade, ak by ktokoľvek zo zamestnancov videl, alebo sa dozvedel o prípade porušovania práv a slobôd PSS je povinný to bezodkladne nahlásiť sociálnej pracovníčke.
5. Sociálna pracovníčka to zaeviduje a bezodkladne to nahlási vedúcej sociálno – zdravotného úseku a vedúcej výchovy a práce s klientmi s poruchou autistického spektra, prípadne riaditeľa aby mohla určiť nápravné opatrenia na odstránenie tohto problému.
6. Vedúca sociálno – zdravotného úseku v spolupráci s vedúcou úseku výchovy a práce s klientmi s poruchou autistického spektra nariadi nápravné opatrenia na odstránenie tohto problému.

Článok VIII

Kontrolné opatrenia

1. Kontrola dodržiavania ľudských práv a slobôd sa môže vykonať kedykoľvek.
2. Kontrola sa vykonáva rozhovorom s klientmi DSS Hrabiny Nová Baňa, nahliadnutím do evidencie porušovania práv a slobôd a taktiež na dodržiavanie nápravných opatrení. Kontrola sa vykonáva aj prostredníctvom dotazníka.
3. Kontrolu môže vykonávať :
 - riaditeľ zariadenia,
 - vedúca sociálno - zdravotného úseku,
 - vedúca úseku výchovy a práce s klientmi s poruchou autistického spektra,
 - sociálna pracovníčka.
4. Zamestnanci oprávnení vykonávať kontrolu dodržiavania ľudských práv a slobôd v DSS uvedení v bode č. 3, článku VIII majú právo kedykoľvek po pracovnej dobe vstúpiť do zariadenia a skontrolovať stav dodržiavania ľudských práv a slobôd. Svoju kontrolu vopred nahlásia riaditeľovi zariadenia.
5. Minimálne raz ročne realizuje vedúca sociálno – zdravotného úseku v spolupráci s vedúcou úseku výchovy a práce s klientmi s poruchou autistického spektra kontrolu na dodržiavanie ľudských práv a slobôd v zariadení a záznam z kontrolných činností predložia riaditeľovi zariadenia.

Čl. IX

Záverečné ustanovenia

1. Táto smernica je záväzná pre všetkých zamestnancov DSS Hrabiny Nová Baňa.
2. Vedúci zamestnanci jednotlivých úsekov a strediska oboznámia s týmto vnútorným predpisom svojich podriadených zamestnancov na pracovných poradách.
3. Jej obsah je pripomínaný zamestnancom minimálne 1x ročne v rámci pracovnej porady DSS vedúcimi zamestnancami.
4. Sociálna pracovníčka oboznámi so Smernicou o ochrane a dodržiavaní základných ľudských práv a slobôd v DSS Hrabiny Nová Baňa každého užívateľa sociálnej služby pri začatí poskytovania sociálnej služby.
5. Originál dokumentu sa nachádza u manažéra kvality zariadenia, kópie u vedúcich pracovníkov zariadenia a na vývesnej tabuli v hlavnej budove zariadenia a v stredisku DD a DSS.
6. Smernica o ochrane a dodržiavaní základných ľudských práv a slobôd v DSS Hrabiny Nová Baňa nadobúda účinnosť dňom schválenia riaditeľom.

4. ODKAZY A POZNÁMKY

Súvisiace normy a predpisy

- Ústava Slovenskej republiky,
- Všeobecná deklarácia ľudských práv,
- Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- Európska sociálna charta,
- zákon č. 448/2008 o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č.455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov

Interné dokumenty

- Príručka kvality

Poznámky

5. ROZDEĽOVNÍK

- 1x vedúca sociálno-zdravotného úseku
- 1x vedúca výchovy a práce s klientom s poruchou autistického spektra
- 1x vedúca strediska

6. PRÍLOHY

Príloha č. 1: Rada klientov, ktorí majú dohľad nad dodržiavaním ľudských práv a slobôd klientov